

Begrijpelijke taal is een van de voorwaarden voor participatie: om je ergens mee te bemoeien moet je wel weten waarover het gaat. Het in Gelderland gevestigde BureauTaal is een communicatieadviesbureau met een bijzondere specialisatie, namelijk taal toegankelijk maken voor gewone mensen. Brigitte Theeuwen sprak met Wessel Visser, directeur van BureauTaal in Lienden.

Als u begrijpt wat ik bedoel

BureauTaal vereenvoudigt teksten

Brigitte Theeuwen

'De gemiddelde overheidsbrochure kan door de meerderheid van de bevolking niet worden gelezen' stelt Wessel Visser. "De reden hiervoor is dat veel officiële brochures geschreven worden op taalniveau C1, terwijl 60% van de Nederlandse bevolking de Nederlandse taal beheerst op niveau B1. Dat betekent dat de meerderheid van de bevolking al gauw niet meer begrijpt wat de overheid wil." BureauTaal analyseert, diagnosticeert en corrigeert bestaande teksten met behulp van een door hen ontwikkeld instrument Texamen en geeft ook workshops om tekstschrijvers en redacteurs te scholen in eenvoudig en helder taalgebruik. Dat is onlangs gebeurd voor de gemeente Nijmegen, die al haar brochures op het gebied van sociale zaken en werk heeft vereenvoudigd en haar communicatiemedewerkers heeft getraind om dat voortaan te blijven doen.

Van achteren naar voren

Bij het opstellen van teksten of het vereenvoudigen van bestaande teksten gaat BureauTaal uit van de ontvanger van het bericht en redeneert eigenlijk van achteren naar voren. Om te beginnen worden de volgende vragen gesteld:

- 'Wat moet de ontvanger van het bericht doen? Wat wil de zender met het bericht bereiken? Welk gedrag verwacht hij van de ontvanger?'
- 'Wie is de ontvanger? Hoe leesvaardig is die ontvanger? Wat is zijn taalniveau?'

Wat is zijn referentiekader?'

De antwoorden op die vragen vormen de basis voor een effectieve communicatie en doelgerichte teksten. Met korte, duidelijke en begrijpelijke teksten is de belasting voor minder leesvaardige ontvangers minimaal en het bereik maximaal. Een voorbeeld is gemakkelijk te putten uit de dagelijkse praktijk: in september jongstleden onderzocht BureauTaal de troonrede op begrijpelijkheid. Een zinsnede als "Het laat de regering niet onberoerd dat.." kan een stuk eenvoudiger zonder dat de inhoud verandert, door te zeggen "Wij vinden het erg dat.."

Volwassen taal

Een ander voorbeeld dat Wessel Visser aandraagt gaat over thuiszorg (zie kader) waarbij hij benadrukt dat het om gewone volwassen taal gaat die door meer en minder taalvaardige mensen wordt begrepen zodat 95% van de bevolking ermee bereikt wordt. Juist in deze tijd van toenemende regelgeving is dat noodzakelijk. Enzovoort wil nadrukkelijk eenvoudig taalgebruik aanbevelen aan iedereen die een groot publiek wil bereiken. ■

Brigitte Theeuwen is directeur van Enzovoort

ORIGINELE TEKST

Geachte cliënt,

Voor de zorg zonder verblijf die u ontvangt (voorheen: thuiszorg) is een eigen bijdrage verschuldigd. De eigen bijdrage is inkomensafhankelijk, wat betekent dat de hoogte van uw eigen bijdrage onder andere bepaald wordt door de hoogte van uw inkomen. Hiervoor is het noodzakelijk dat het CAK-BZ beschikt over uw definitieve inkomensgegevens. Deze gegevens geeft de Belastingdienst elektronisch door aan het CAK-BZ.

In uw situatie beschikt de Belastingdienst (nog) niet over uw definitieve inkomensgegevens. Dat betekent dat het CAK-BZ formeel geen eigen bijdrage kan vaststellen en u geen factuur kan verzenden. Recent is door de staatssecretaris van Volksgezondheid, Welzijn en Sport, mevrouw C. Ross - van Dorp, besloten om in deze situatie een voorlopige eigen bijdrage op te leggen.

TEKST IN EENVOUDIG NEDERLANDS

Geachte cliënt,

U krijgt 'zorg zonder verblijf' of u hebt dat gehad. 'Zorg zonder verblijf' heette eerst 'thuiszorg'. De overheid betaalt een gedeelte van uw zorg zonder verblijf. U betaalt zelf ook een deel van de zorg. Dat is de 'eigen bijdrage'. Deze brief gaat over uw eigen bijdrage.

De eigen bijdrage is niet voor iedereen hetzelfde. Wij van het CAK-BZ (het Centraal Administratie Kantoor Bijzondere Zorgkosten) berekenen uw eigen bijdrage. Daarvoor moeten we weten wat u verdient. De Belastingdienst heeft alle gegevens over uw inkomsten, zoals over uw salaris. De Belastingdienst geeft ons de definitieve gegevens die wij nodig hebben.

Bij u kan dat nog niet: de Belastingdienst heeft uw definitieve gegevens nog niet. Daardoor kunnen wij nog niet berekenen hoeveel u moet betalen.

